

Адыгэ Республикаэм и Правительствэ игъээз

Урысыем и Президент Федеральнэ Зэлукъэм ильес къэс фигъэхъырэ Джэпсалъэм къеджагъ

УФ-м и Президент къизэрэу-
гъоигъэхэм закъыфигъазээз
Федеральнэ Зэлукъэм фэкюре
Джэпсалъэм алэрэу ильесим
ипэублэ къизэрджэрэр къыхи-
гъэштигъ. Ащ лъапсэу илэр къе-
ралыгъом ылашхъэ щыт соци-
альнэ, экономикэ, технологии
пшъерильхъэр псынкъе зэшхъы-
гъэнхэ зэрэфаэр ары. Ахэр
зэкэлэпэкъ проектхэм къады-
хэлъитагъях. Къэралыгъом
щыпсэухэрэр непэ зэхвокыны-
гъэхэм къяжх. Цыфхэр на-
хышум, хэхъонгъэм фэкюн-
хэм фаех. Ильес къэс мы
льэнныкъомкъе зэфэхъысыж
гъэнэфагъэхэр щыэнхэм, щы-
лекъе-псэукъэр нахышу зэрху-
гъэр цыфхэм зэхашэным ты-
кыфеклон зэрэфаэр В. Путиним
анах шхъаэу къыхигъэштигъ.
Нэужум къэралыгъом, шольыр-
хэм анахэу анаэ зытырагъэтэн
фэе лъэнныкъохэм къащууцугъ,
предложение гъэнэфагъэхэр
къыхыгъэх.

Демографиер

УФ-м и Президент анахэу
ынаэ зытыридзээгъе лъэнныкъо-
хэм ашыщ демографилем изытет.
Цыф лъэпкъыбэ зыщыпсэурэ
тикъэралыгъо унагъом, сабьеу
къэххуухэрэм аххъоным сиди-
гъуу мэхъанэшо щыраты. Къе-
ралыгъом щыпсэурэ цыфхэм
яячъягъе зыфэдизим бэкэ
епхыгъ Урысыем инеушыре
мафэ зыфэдэштигъ. Джыре
уахтэ нэбгырэ миллионы 147-
рэ фэдиз тэхъу. Ау демографи-
ем ылъэнныкъокъе непэ охътэ
къин тиуцуагъ. 2000-рэ ильес-
хэм иофхэм язытет бэкэ
нахышу хуугъагъе, ащ къы-

хэкъыкъе къеледжаклохэм яячъя-
гъи хэшшыкъеу хэхъуагъ. Ау
непэ унагъо зышхъэрэр 1990-рэ
ильесхэм къэххуухъэрэр арых.
Ахэр зэрэмакъе къыхэкъеу
сабьеу къэххуухъэрэм къащи-
кълагъ. 2019-рэ ильесим изэфэ-
хысыжхэм къизэраргъэльгъуа-
гъэмкъе, зы бзыльфыгъэм гу-
рытымкъе сабьеу кыфэхъурэм
икоэффициент 1,5-м klaxъе. Ар
ба, хяумэ makla? Тикъэралы-
гъокъе ар makla. 2024-рэ ильес-
им ехъуллэу мы къэгъэльгъо-
ныр 1,7-м нэсэн фэе. Унагъом
иэпилэгъу фэхъугъэним тельти-
тэгъе политикэр къэралыгъом
ыгъэпсы зыхъукъе унэгъо ныб-
жыкъиэр, сабиыбэ зерисхэр
зэоллэрэ гумэкъигъохэр къы-
дилтигъэнхэ, ахэр зэхиныхх
фае.

КэлэцЫкъу ЫгъыпIэхэр

Унагъохэм иофыгъо шхъаэу
къагъэнафхэрэм ашыщ яса-
быйхэр къелэцыкъу ыгъыпIэ
агъэктонхэ амал ялэнхэр. 2021-
рэ ильесим ыкыл эм нэс яслехэм
чыпIэкъе **МИН 255-рэ** аш-
ашигъэпсын фэе, ащ фэш феде-
ральни бюджетем къихэхъэ
мылькур шхъоллырхэм афату-
гъигъ. Ау 2018 — 2019-рэ
ильесхэм чыпIэ **МИН 90-рэ**
ашынэу щытыгъэмэ, атагъэр
МИН 78-рэ. Ахэм ашыгъэбэм
гъэсэнгъэмкъе лицензие зэрэ-
мылэхэм къыхэкъеу иоф ашлэрэп.
Ащ фэдэ eklopakъэр зэрэ-
мытэрэзир Президентым къы-
луагъ, мышкъе шхъоллырхэм
япащэхэм иофшэнхэр агъэл-
шинэу къафигъэптыгъ.

Урысые Федерацаем и Президентэу Владимир Путинир УФ-м и
Федеральнэ Зэлукъе ильес къэс фигъэхъырэ Джэпсалъэм тыгъуасэ
къеджагъ. Ащ хэлэжьагъэх Федерацаемкъе Советым хэтхэр, УФ-м и
Къэралыгъо Думэ идепутатхэр, федеральнэ министрэхэр, УФ-м и
Конституционнэ ыкы Апшъэрэ хыкумхэм ятхаматхэр, шольырхэм
япащэхэр, динлэжхэр, нэмийкхэри, зэклемки нэбгырэ 1300-рэ
фэдиз. Йофтхъабзэм хэлэжьагъ Адыгэ Республикаэм и Лышхъэу
Къумпыл Мурат зипэшэ лыкъо купыр.

Унагъом ихахъохэр

Цыфхэм, анахэу сабий
зэрис унагъохэм, яхахъо зэрэ-
макъе гумэкъигъо шхъаэу
щыт. Зэфхъысыжхэм къыз-
заргъэльгъэльгъэмкъе, гъот макъе
зилхэм япроцент **70 — 80-рэ**
сабий зэрис унагъохэр арых.
Унагъом ис ными, тими иоф

ратызэ ашыщт. Ыпекъе къелэ-
цыкъум ыныбжъ ильэрэ ныкыро-
ре охъуфэкъе къаратыщтыгъэмэ,
джы ильэси 3-м къалэкъеахшт.
Гурытымкъе а пчагъэр сомэ
мин 11-м ехъу. Джащ фэдэу
ящэнэрэ ыкы ащ къыкъеэльы-
корэ сабийхэр къизэрэхъуха-
гъэхэмни федеральнэ гупчэм
иэпилэгъукъе ахъщэ аратынэу
рагъэжьагъ. Ау сабыир ильеси

шхъаэу арых. Шольыр пэпчъ
хаххохэр зэфэдизыщхэп. Ащ
къыхэкъыкъе тынхэри зэтекы-
щых, ау унагъом иэпилэгъу
фэхъугъэнхэр мыш дэжым анах
шхъаэу щытыщт.

Ны мылькур, ипотекэр

Ятонэрэ ыкы ащ къыкъеэльы-

ашэу, ау ахъщэу къаэкъахъэрэм
урьипсэун амал щымылэу бэрэ
къыхэкъы. Мы щыкълагъэр дэгээ-
зыжыгъэхэнхэмкъе сид фэдэ
унашхъохэр ашыгъэхэ? Гуышыл
пае, щылэ мазэм и 1-м щегъэ-
жъагъеу апэрэ ыкы ятлонэрэ
сабий къизэрэхъухъэгъе
унагъом ис нэбгырэ пэпчъ
урьипсэунымкъе ахъщэ анах
макъеу шхъоллырим щагъеуцу-
гъэм фэдиту къыкъеэхъэхъ
зыхъукъе, ахъщэ тынхэр къа-

зыхъукъе мы тынхэр щагъэ-
тижъхъэшт, унагъор чыпIэ ыкын
ифхъын ельэкъы. Ау щыгъээз-
ефтигъеэн фэе. Ащ фэш 2020-рэ
ильесим щегъэжъагъеу ильеси
3 — 7 зыныбжъ сабийхэм мазэм
къэс тын тедзэхэр ятыгъэнхэр
игъоу ылтыгъатагъ. Ау ар зэрэти-
хэр щылэнгъыз чыпIэ ыкын
ригъеуцуагъэхэу, зы нэбгырэм
тельтигъатэу урьипсэунымкъе ахъ-
щэ анах макъеу агъэнэфагъэм
къемыххуу къызэкъеахъэрэ уна-

корэ сабий къизэрэхъухъэрэ
унагъохэм иэпилэгъу афэхъугъэ-
нымкъе ны мылькум тельтигъээ
программэм ишлэгъэшхо къэ-
къуач. Унагъо зышэгъэ ныб-
жыкъеахъэм иэпилэгъу ящылагъ,
арыш, ны мылькум ылъэнныкъо-
хэм унэшо тедзэхэр шыгъэнхэр
ыкы 2020-рэ ильесим щылэ
мазэм и 1-м щегъэжъагъеу ащ
къуачэ иэхъунхэр Президентым
игъоу ылтыгъатагъ.

(Икъеух я 3-рэ н. ит).

Урысыем и Президент Джэпсалъэу къышыгъэм къираIуалIэхэрэ

АР-М и Лышъхъэу Къумпыл Мурат: «Джэпсалъэм къыдыхэлъытагъэх къэралыгъом, хэбзэ къулыкъухэм, шъолъырхэм япацхэм япишъэриль шъхаIэхэр»

Урысые Федерацием и Президентэу Владимир Путинир УФ-м и Федеральнэ Зэйлкіэ ильэс къэс фигъэхырэ Джэспалльэм фэгъэхыгээ юфтихъабзэм хэлжэхьаг Адыгэ Республиком и Лышхъаэу Күумпыл Мурат. Аш игусагъэх АР-м и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Тхаматэу Владимир Нарожнэр, Федерациемкіэ Советым хэтхэ Хъолпсэрикъо Муратрэ Олег Селезневымрэ, УФ-м и Къэралыгъо Думэ идепутатхэу Хъясанэкъо Муратрэ Владислав Резникра, Урысыем юфшіэнымкіэ и Лыхъужьхэу, тхаклоу Мэщбэшэ Исхъякъ, Алыгейм и Общественна пала-

тэ и Тхъаматэу Устэ Русльян.
2020-рэ ильсэым тельытэгээ
Джэпсалтээм УФ-м и Президент
пшъэрыйль ыкИ стратегическэ
льэныкью шхъаlэхэр къышигъэ-
нэфагъэх. Ахэр лъэпкъ проект-
хэм къадыхэлъятах ыкИ
зэрифешуашэу гъецкэлгъянхэм
фэш къералыгто гъэлорышэнэм
eklonlaklэхэр къыфэгъотыгъэн-
хэр, Правительствэм, хабзэм
зэрэпсаоу ялофшэн агъельшэни-
ныр, цыфхэм занкэу адэгүщил-
гъэныр анах шхъаlэу щитых.

фэдэу экономикэм хэхьоныг эшүүлж, аш дахлоу цыфхэм ящи! Экз-псэукээ нахьышу хувьным Джэксалзэм чынгэшхо щаубытсыг. Лъэпкъ проектхэм, демографилем, псаунтыгээр къеухъумэгъэним, экологилем, гъэсэнэгъэм, лъэпкъ экономикем ыкли бизнесэм! Эпилэгтүү афэхъугъэним ялофигъохэр шхъяа! Эшүүлж, шытыгъах.

Адыгейим и Лышъхъэ къызэ-
рэхигъэштыгъэмкэ, УФ-м и
Президент и Джэспальэ къы-
дыхэлтыгъэх къэралыгъом,
хэбзэ къулыкъухэм, шъольтырхэм
япашхэм япшъэрыйль шъхьаэу
шытын фаехэр.

— Владимир Путиным мэхъянэшхо зэритыгъэ лъэнэхъом ащыц цыфхэм щыз-кэл-псэукэл амалэу алэхъялжэхэм ахэгъэхъогъэнэйр. Демографи-ем, унагьом институт ҟэлы-Іэгүү фэхүүгъэним, цыфым ифитыныгъэ ыккы ишхъя-фитыныгъэ ухъумэгъэнхэм мэхъянэшхо аритыгъ. Арышь, мы унашьохэр республикэм щигъэцэклэгъэнхэм тываа тетышт, — кыбыуагь Къумпыйл Мурат.

Үнэгъо ныбжыккіләхәм Іәпүі-
гъу афәхъуғъәнымкә къэралы-
гъом ипащә унашью ышыгъә-
хәм Адыгеим и Лышъхъэ
адыригъештагъ, ипюу ылъәпүүгъ.
Ахар илтәси 3 — 7 зинчубукъ

Кіләпцикүхәм мазэ къэс ахъщә ятыгъэныр, аләрә сабый къызын-фәхъуғъәхәм ны мылькур ай-кіләпхъәгъянныр ыккі ятлонәрә сабый къызәрхъуғъәгъә уна-гъохәм ахъщә тедзәу сомә мини 150-рә ятыгъэныр арых. Джаш-фәдәу пенсиөхәр индексация шыгъэнхәм, ләжъапкәм итынкә медицинәм илоғышәхәр ыккі кіләпегъаджәхәр системакіем төхъанхәм, нәмыкі иоғығъохәм мәхъанәшшо ял.

Цыфхэм псэукіе амалеү яләхэр нахыышу шығыннымкә къералыгъом ипащэ пшъэрлы шъыха!еу къыгъэннафэрр социальне зәзэгыныгъэм ипрактике гъафелдәгъаныр ары.

Гъэфедэгъэнэр ары.
Күмпүл Мурат кызызэрэхи-
гъэшгъяа, мы лъяныкъомкъэ
республикэм опыт гъэнэфагъэ
іэкэль хуягъэ. 2014-рэ ильзым
щегэжкяаагъяа ар шъольтырым
щаафедэ. Щынэнгъэм чыыпэ
къин ригъэуцогъэ унагъохэм
іэпүүлэгүү афэхъуныр ары аш-
анахь шъхъяа эх хатыр

Мы ильесым щегъэжьагааэу программмэй зырагъэушьом-бгүцт - Иэпилэгур сомэ мин 50 хүщтгээмэ, джы сомэ мин 80-м кэлхьашт. Джаш фэдэу программмэй хэлажжэхэрэм япчагы нахьыба ашын гүхэль шы!

— **Владимир Путиным** кынъацугъэ пшъэрыйлхэр Адыгейм зашынхынха нылъакъышт.

АР-м и Къэралыгъо Совет – Хасэм и Тхъаматэу Владимир НАРОЖНЭР:

— УФ-м и Президентэй
Владимир Путиным Джэпсалтэй
кыышыгъэм хэгъэгу клоц ыкли
лэкъыб политикэм ильэнхько
шъхьялэхэмкээ ильэсэү тэз-
хэхъягъэм ыкли кыкцэлтыкло-
щхэм шлэгъэн фаеу ылзэгүхэ-
рэр кыышыриотыкыгъэх, къэр-
алыгъом хэхъоныгъэхэр
ышынхэм фытегъэпсыхъягъэу
анахъэу аналэ зытырагъэтышт-
хэр кыгъэнэфагъэх, хэбзэ
къулыкъухэм пшъэрлылхэр
къафигъячыгъэх.

Квайфіл Беүдүгү Вәх.
Ильессыбे Йошшагъязхэм кы-
гъельтэгъуағъязхэм, Йоғығъоу
щығылжым янализзүй ашығъязхэм
кынапкырыкызыз ахэр дэгъезы-

жыгъэ зэрэхүүщт шыкшэхэр
Джэспальэм кыширийтэйгъэх.
Анахьэу демографилем ызыкье-
гээтын, гэсэнгээр, псаунг-
тэйм икъэухумэн алтэнүүкэлэ-
лофигьоу щылэхэм ядэгээзүүжин,
ахэм афэгъэхьыгъэ зэхъокы-
ныгъэу Урысые Федерации и
Конституции фэшшыгъэн фаехэр
ары Владимир Путиним зигугуу
кышыгъээр. А зэптээр щылэн-
гээм щылхырыщигъэ хүмэ
субъектхэм хэхьоньгъэхэр зэр-
шыщтхэм, цыифхэм ящылэклэ-
псэ-
укэ нахышу хууным ахэр
зэрэфэлорышштхэм сицыхэ-
тель. Джи хэбзэгъэуцу куулькы-
хэм пишарьдь шхьхяац ялар

къералыгъом ипащэ зигугъу
кышыгъэхэр законхэмкэ агъ-
пътажынхар арь.

УФ-м и Президент и Джэ-
псалтэе кыышхигэштигээ Ioф-
хэм парламентариехэм, партии
«Един Рэссии» ифракции
хэтхэм, хэбээ гъэцкэлэкло ор-
ганхэр кыыхэлажьэхээ, Ioф
адашлагь. Джыри мары къэра-
лыгьом ипащэ пшъэрыльэу
кыгъэуцугъяхэр гъэцкэлэгъэн-
хэм фытегъэпсыхъэгээ Ioфтхыа-
бзэу зэшloхыгъэн фаехэр дгъэ-
нэфэштых. Ахэм комитетхэм
ащыхэпплээнхэшь, нэужым Къэ-
ралыгьо Советыим — Хасэм
изэхэссыгьо кыыхэтлхьяштых.

Урысыем и Къэралыгъо Думэ идепутатэу ХЬАСАНЭКЪО Мурат:

— Къэралыгъом и Президент къэралыгъо политикэм зэхъокыныгъэшхо фишыхэрэм непэрэ Джэпсальэр къаклэльэкло. Цыфым — Урысыем игражданин игупсэфыныгъэ аш чыпэшхо щиубытыгъ. Иэнэгъэшо нахь зищыкітээ цыф купхэм афэгъэхыгъеу социальнэ-экономике лъэныкъом зэхъокыныгъэхэр фашыгъэн-

хэм Президентым мэхъянэшхо ритыгъ. Демографиум изытет нахьышум ыльэнъякъоклэ зэхъокынным, унагъор, кэлэццы-күгъор къеухъумэгъэнхэм нахьынала атыригъетыгъ. Ашкъэ Владимир Путиным къыхигъещыгъ къэралыгъом цыифхэр зэрильяпсэр, ахэм хэхъонигъя ялэным мэхъянэшхо зэррэти-рэп. ШыШаныгъэм ильэнъякъо

Урысыем и Президент Федеральнэ ЗэIукIэм ильэс къэс фигъэхьырэ Джэпсальэм къеджагь

(Икезух).

Сыда ар зыфэгъэхъыгъэр?
Апэрэ қәләсүкү кызызрыхъу-
хъэрэ унагъом непэ щылэ ны
мылькур ратызэ ашынену ары.
Мы илъесым индексаціе за-
шыгъэ нәүж ар СОМЭ МИН
466 617-рэ мәхъту. Мыщ фәдэ
Іәпүілгүм ишүағъэкә унәгъо
ныбжыкім ятлонэрә сабыир
кыргъэхъуным зыфигъэхъазырын
ылъекиышт. Аш дақлоу ятлонэрә
сабый кызызфәхъухэрэм араты-
рэ ны мылькум джыри **СОМЭ**
МИНИ 150-рэ хәгъэхъөгъенеу,
а пчъағъэр **МИН 616 617-м**
нағъесынену къералыгъом илаще
иғъоу ылъедаулы.

Ны мылькум ипрограммэ 2021-рэ ильээсүм түгээгэзээм и 31-м нэс төлтэйтагь. Ау къэральгыом ипащэ къызэриуагъэмкэ, анах маклэмэ **2026**-рэ ильээсүм түгээгэзээм и 31-м нэс ар лъагъэкотшт. Джащ фэдэу ящэнэр сабый къызэрыхъухээгэ унагъом къырихыгъе ипотекэм щыщэу **СОМЭ МИН 450-р** къэральгыом фепщыныжы. Ыпэкэ зиггуту къэтшыгъэ тынхэр къыхэплъйтэхэмэ, кэллэцкыкыуц зэргис унагъом зэккэмки сомэ миллионым ехүү լэпшэгчүү ыгэтоён ыпъэкышиг.

ШХЫНЫГЬО СТЫРХЭР АЛЭКЛАГЬЭХЬАШТ

— Еджапләм күләпцыңылуп тъэклогъзым, аш фэгъехъазырыгъзым ны-тихәм ахъщә макләп пәулагъахъэрәр. Арышь, мы уаҳтәм ахәм іәпүіләгъу афхъузъян фәе. Аш фәдә лъәбәкү хүшт *a 1 — 4-рәз классхәм арысхәм зәкәми ыпкіләхъэм* шхыныгъо стырхәр аәлкәләгъезхъезъенүр. Техническә амал зыләкіләт учреждениехәм 2020-рә ильесым Іоныгъом и 1-м щегъажағъеу мы пашъерлыптар агъәцәкілән, адрәхәм Йошшынәр зәрифәшшүашу зәвахшән ыкты 2023-рә ильесым Іоныгъом и 1-м щыублагъеу убләпілә классхәм арысхәм зәкәми ыпкіләхъэм шхы-

Экономикэр, бюджетыр, инвестициихэр

Къэралыгъом иэкономикэ зыпкъ итэу хэхъоныгъе ышынным мы аужырэ ильсэхэм анаэ зэрэтетыр Президентым къыхигъэштигъ. Федеральнэ бюджетыр профицитнэү шыт. Правитель-

щэр федеральнэ, шъолтыр ыкыц ылгылтэй бюджетхэм къахэкъышт. Джааш фэдэу гурьт еджалтэм амалзуу ىکىلъхэм ахэгъэжъогъяны тапекъи тына э тедгъэтэшт, — къытуагъ Владимир Путиным.

Псауныгъэр къэухъумэгъэныр

Бэдээгүйн и 1-м щегъэжьааг тээвэртэй псауныгъэр къеухуумэгъэенным «ипервичнэ звено» гъэклэжьыгъэнэм ипрограммэигъэцкээн рагъэжьэшт. Къэралыгъом ишъольтырхэм ащигээполиклиникэхэм, район сымэджещхэм, Іэптиэгту псынкэмистанциехэм гъэцкэлэжьинхэр арашылэштых, яшыклагъэ обогрудованиеер арагъэготышт. Ашиглухаашт ахьзэг тедзээ **СОМЭМ** мийдлийн 550-рд хувьтэй.

ствэмрэ Урысыем и Банкрайтэйлофэу ашлагыэм изэфэхьсыжье хуугъэ непэ уасэхэр зыпкы зэритхэр. Блэктыгыэ ильзээснээ инфиляциер процентищ хуугъэ. Джы пшъэрыйл шъхьаэр цыфхэм яхахьохэр нахьыбэ шыгъэнхэр ары. Ар гээцэктэйгыэнд фэшлъялтийн эконо-микэм иструктуре зэхьокынын тэхэр фэштыгыэнхэ, аш шуалгыа кытырэм хэгъэхьогыэн фае. **2021-рэ ильзээм ехүүлээ** Урысыем и ВВП ихахьохэмийн дунээ къэгъэлтэгъонхэм ашлогыны фае. Аш пае тоофшилээ чынлаактэхэм якызызухын ыкин ягъэктэжын, шэпхъэшүүхэмийн дадштэрэ инфраструктурэмийгээсны, промышленностын, мэжүүмэш хъязметын, фэлтонаштэхэм ягъэцэктэн ахальхьэрээ мылькум хэвшлийн хэгъэхьогыэн фае. Мы ильзээм щегээжьягъэу (ильэс къэс) инвестициихэр процентитфым нахьмынамайтэйгыэнхэ фае. Экономикэм къыхальхьэрэ ахьщэр нахьыбэ хъуным фэш бизнесым хэщаагъэхэм хэбзээхэйтуу атырэм ильзэсихым къыкыцээ зэхьокыныгыэ фамышынайу аштаг.

Конституциер

— Урысым и Конституция заштагъэр 1993-рэ ильтэсир арын Аш епхыгъэ урчилхээр бэрэ кысатых, Конституциякээ гэлээсэйн флаеу политичесэ ыктымчны эхэм зыкысфагъазэу кыхихээлэй. Аяш фэдэ унашь шыгъэнэрийн имышыклагъэу сэлтэйтэй. Ауди документ шыхваалм зэхжокынгээ зырызхэр фэтшынхэ тльэкшилтэй. Гүүшилээ пae, къэралыгъомын ичлийнэгээнчагъэрээ изыкынын гъэрэд къэуххумэгъэнхэм пae. Інатээ зыгъхэм: шьольырхэм ялаацэхэм, Федерацаемкээ Советын хэтхэм, Къэралыгъомын Думэм идепутатхэм, УФ-м и Правительствэ и Тхъаматэрээ аш игуадзэхэмэрэ, федеральны министрэхэм, нэмийкI федераль нэ къулыкүхэм ялаацэхэм, хыкумышихэм іккыб къэралыгъомын гражданствэ ялэх хүйтэй УФ-м и Президент хуу зышлоо игьюу зыкъээзгэльтэгээхэрэм якандидатурхэм ахэлтэгъэнэйн пытахъэ хэлъэу тыкъеклэндээ флае. Мы Інатээм түхяацтыр зэлпуугу тээвэрхэгжүүлэхэдээ 25-м нахь мымакцу Урысъем

шыпсэун фае, нэмүкіл къэралыгъом ицыфэу хъуштэл. Урсыер — къэралыгъошху, субъект пэлчь ежь игумэкъыгъохэр, опыт гъэнэфагъэ илэх, а пстэури къыдэтлытэн фае. Аш къыхекъыкэ федеральнэ унашьохэм яштэнкэ шьольтырхэм япацхэм мэхъанэу ялэм хэгъэхъогъэныр ирьоу сэлтытэ. Мыш дэжьым цыифхэм яепльыкіл ары пстэуми анахь шьхьалэу щитын фаер, — къыылагъ Владимир Путиным.

— Кынчуга в Владимир Гугиным.
Хэгээгү зэошхом Теклоньгээр
кызысыщаахыгээр ильэс 75-рэ
зэрэххүрэм, къералыгъом ипо-
литическэ системэ зэхъокыны-
гъэхэр фэшыгъэнхэм, Урысыем
ифитынгъэхэр ыкли иштоигъо-
ныгъэхэр къеухъумэгъэнхэм,
нэмэгдэл тофыгъохэм УФ-м и
Президент къашынчурь.

— **Ныбджэгүй ляпэхэр!**
Зэшүотхын фзэ пшэрыльбы-
шкохэр тэпаашхьэ итых. Тызэ-
къотэу, зыкыныгъэ тазыфагу
ильэу щыэнэгъэр нахышшу
зэрэтшыщтым, тапэкэ гъэхэ-
гъашухэр зэрэтиштхэм си-
цихъэ тель, — къыуагь кэуухым
Владимир Путиным.

*Зыгъэхъазырыгъэр
ТХЪАРКЪОХЪО Адам*

АР-м и Къэралыгъо Совет – Хасэм и Тхъаматэ игуадзэу ШъЭО Аскэр:

— УФ-м и Президентэү Владимирий Путиным ильэс къескышырээ Джээпсалъэм кылпкырыкыхэээ къэралыгъо хэбзээ къулукъухэми, партиеу «Единэ Россием» ишъольтыр къутами юфэу ашлэштэр агъэнафа.

Цыфэу депутатхэм за-
кынфээзгээхэрэм, «Единэ
Россием» иобщественэ при-
емнэ къеуаллэхэрэм улчлэу
къаалтыхээрэм аащыцьбэ Влади-
мир Путиним и Джэпсалльэ
къыщихигъэшыгь. Ау Адыгейим
исхэм язакъоп, къэралгъом
щыпсэухэрэм янахьыбэр зы-
гъэгумэкырэ лъэныкъуабэмэ
ащ ягутьу къышыгь. Анахъэу
социальна лъэныкъор, демо-

графием изыкъегъэтын, уна-
гъоу зигъот маклехэм іэпилэгъу-
ятыгъэнэр, кілэзегъаджэхэм
медицинэм илофышіхэм ялэ-
жъапкі, гъэсэнгъэм илофхэр
ары ахэр зыфэгъэхыгъагъэ-
хэр, нэмымкіу мы ильесым
ыкіи тапекіле іоф зыдэшігъэн
фаехэр къыхигъашыгъех.

Къяралгыгъом ипащэ пшъэрыль гъэнэфагъэхэр къышылгъэх. Ахэр гъэцэklагъэ зэрэхүүштымкэ предложениехэр тын-

Адыгэ Республика́м итхаклохэм я Союзрэ Адыгэ Республика́м иллитературнэ-художественнэ ыкIы икIэлэцыкly журна́лхэм язэхэт редакциерэ тхаклоу Къуикъо Шыхъамбый Исмахъильэ ыкъом гухэкл аащыхъоу фэтхъаусыхэш ыш зэрэшнинчэжийн фаш.

Мэкъумэш хъызмэтыр

Мы ильэсым сомэ миллион 500-м ехъу

Мэкъумэш хъызмэтым хэхьонигъэхэр егъашынхэм фытегъэпсыхъэгъэ программэ ыкчи проект зэфэшхъафхэм къадыхэлтыатагъэу сомэ миллион 555-рэ мин 300-рэ Адыгэим имэкъумэш хъызмэт 2020-рэ ильэсэу ки-хъягъэм къэралыгъо Іэпыіэгъоу ратынэу агъенэфагъ.

АР-м мэкъу-мэцымкэ и Министерствэ тызэрэшигъэгъо загъэмкэ, аш щыщэу сомэ миллион 471,8-р федераль-нэ бюджетым къыхэхыгъэшт, миллион 83,5-р республикэм нахьш.

Пстэумки Іэпыіэгъоу агъенэфагъэм щыщэу сомэ миллиони 136-р чыгулэжынүм, бывымхуунүм, хъызмэтшаплэхэм страхованием пае атыгъэм ычылпэкэ афагъэклюжыщ субсидиехэм анауагъехан гүхэл я. Анахыбэу мэкъумэш хъызмэтым хэхьонигъэхэр езыгъэшыре лэнэнкъохэм зягъеушомбгүхэнүм, хъызмэтшаплэцыхэм Іэпыіэгъу ятыгъенүм апае сомэ миллион 257-м ехъу

агъенэфагъ. Миллиони 161-рэ мин 500-р нэмийк щыклагъеу мыш илхэм ядэгъэзижын пэуагъэхьашт.

Аш фэдэу къэралыгъо Іэпыіэгъу мэкъумэш хъызмэтшаплэхэм зэраратырэр апэрэ ильэсэп. Гүшүйэм пае, фермер хъызмэтшаплэ е унгэо бывымхэо фермэ къызэлзыхы зышонгъохэм аш игъэлсэн, тоф зышгэхэрэм ябизнес зэгъеушомбгүхэнүм афеш грантхэр ятыгъэнхэм фытегъэпсыхъэгъэ программэр зышылр 2012-рэ ильэсэм къыщуублагъ. Аш къызэрэшьдэлтыатагъэм тетэу, а ильэсэм къыщгэжэжьагъеу 2019-у икыгъэм нэсэу штэмэ, республикэм ихъызмэтшаплэ

256-мэ грантхэр къаратыгъэх. Ар пстэумки сомэ миллион 593-рэ мэхъу.

Джыри мары УФ-м и Президентэу Владимир Путинр кэцакло зыфэхъугъэ лъэпкэ проект 12-м щыщэу «Малое и среднее предпринимательство и поддержка индивидуальной предпринимательской инициативы» зыфиореми мэкъумэш хъызмэтшаплэхэм, кооперативхэм Іэпыіэгъу ятыгъенеу къыдыхэлтыатагъ. Ар гъэцкэгъэнүм пае фермерхэм Іэпыіэгъу ятыгъэнүмкэ системэ Адыгэим щыгъэпсыгъэнүм ыкчи

мэкъумэш кооперацием зэгъеушомбгүхэнүм афэгъэхъэгъэ шьольыр проекти аштагъ. 2019 — 2024-рэ ильэсхэм аратыгъэм таатыгъ. Аш къыдыхэлтыатагъэм ятьцэлкэн а уахтэм пстэумки сомэ миллион 240-рэ пэуагъэхьашт. Блэкынгъэ 2019-рэ ильэсэм а проектын ишүагъэкэ 15-мэ грантхэр аратыгъэх. Ар зэклэмки сомэ миллион 33-м ехъу.

Бывымхуунүм, анахьэу лыкчи щэ къэзэтыхэрэм зафэзгээзагъэхэм, къэралыгъо Іэпыіэгъу ятыгъэнүр респуб-

ликэм ашшэ щашыхэрэм ашшэ. Грантхэм ятын изы шапхъэу щыт фермерым ишык-кээшт мылькум ипроцент 30-р ехъу инауе иэнэри. Адыгэим ифермерхэр нахыбэу бывымхуунүм пыханхэм феш а процентыр 10-м нэсэу республикэм къыщырагъэыхыгъ. Пхъэшхъэ-мышхъэхэм цумпэхэм апшыхэрэм а процента 20 афашигъ.

Грантхэм, субсидиехэм ямызакью, фэгъэктотхэр къызьцэдэлтыгъэ чыфэхэр фермерхэмкэ зы Іэпыіэгъоу щыл. 2019-рэ ильэсэу икыгъэм кредит къайхымэ шоигъоу тхильхэр зытыгъэ фермер хъызмэтшаплэхэм ашшэу 93-мэ яльэу къафагъэцэлкагъ. Ахэм банкхэм чыфэу къаратыгъэр зэклэмки зэхэубытагъэу сомэ миллиони 2-рэ мин 460-м ехъу. Кредитхэм ашшэу 80-р охтэ кээхэм тельтагъэу (краткосрочный) къатыхэрэм афэд. Пстэумки сомэ миллионрэ мин 743-рэ аш фэдэу аратыгъ. Инвестиционнэ кредитэу фэгъэктотхэр къызэдэлтыгъэу къафагъэпсыгъэр 13, ар сомэ миллион 717-м ехъу.

ХҮҮТ Нэфсэт.

«ЭкоЦентрэм» къеты

Зэпыу фэмыхъоу

Ильэсикэ мэфэк мафэу куагъэхэм шьольыр операторым зэпыу имылэу тоф ышшагъ. Техникэ зэфэшхъаф 60-мэ пыдзэфэ кубометрэ мин 23,5-рэ дашыгъ.

— Ильэсикэ зыгъэпсэфигъо мафэхэм сыйдигъои хэккыр нахыбэ мэхъу, — къыуагъ ООО-у «ЭкоЦентрэм» и Адыгэ шьольыр къутамэ ипащэу Алыбэрд Налбый. — Мэфэкым пае шухъафтынхэр, йашу-йашу-хэр цыфхэм зэраторжых, ахэр зыкыцылыгъэхэр къырахых, шхыныгъо агъехъазырырэр бэ, ахэм хэккыр къапыкырэр маклэп. А зэпстэур къыдэтлъити, а мафэхэм тиофшэн нахь дгээлтэшыгъ. Щылэ мазэм и 1-м къыщуублагъеу и 8-м нэс оперативнэ купэу зэхэтгэгъэр республикэм къыщеклоигъигъ. Аш хэтхэм хэккитэкүплэ площадкхэр къаклухъээ контейнерхэр зэрэушаагъэхэм зыщагъэгъозагъ, нахыбэу къызщиратэкүгъэм автомашинхэр агъэклюжь.

Аш имызакью, мэфэк мафэхэм зэпимьюу диспетчер къулукуми тоф ышшагъ, цыфэу къитеохэрэм яупчэхэм джэуапхэр аратыгъигъэх. Телефонхэр джыри зэ шыгу къэтэгъэкъыхых: 8.962-868-14-62, 8.800-707-05-08.

Елкэхэр Зыдэпхыштхэр

Ильэсикэ мэфэкым елкэу агъеуцугъагъэхэр къырахыхыхэмэ зыдахыштхэм цыфхэр бэрэ къыкэупчлэх.

Ахэр пыдзэфэ инхэм ахалтытэх ыкчи нэмийк пыдзэфэ инхэм ягъусэу шьольыр операторым егъекодыжых. Аш феш, елкэу агъеклэрэгъагъэхэр къызирахыххэккэ, контейнерхэр зытэ площаххэм е хэккитэкүплэ гъэнэфагъэм ашагъэтлъинхэ фае.

Контейнерым елкэр ипльхэе зэрэмыхъущтыр джыри зэ шыгу къэтэгъэкъыхы. Сыда пломэ, аш чыпэшхо щеубытыш, нэмийкэу къырахырэр ифэжырэп, хэккыр дэзыщыре автомашинэми ибгээуон пльхыштэп.

ГъэпсэфыпІэ ЧыпІэхэр Къэбзэнхэм

Предпринимателэу ыкчи юридическэ лицэхэу шьольыр операторым хэккыр зэрэуишиштымкэ зээзэгынгъэ дэзимышыгъэхэм якыхэгъэшынкэ упльекунхэр джырэблагъэ Мыекъопэ районым ит поселкэу Каменномостскэм щыкагъэх.

Мыш зеклоу къаклохэрэр къыщуунхэу хэккэплэ унхэр дэтых. ООО-у «ЭкоЦентрэм» и Адыгэ шьольыр къутамэ ипащэу Алыбэрд Налбый къызэри щыкагъэмкэ, ахэм ашшэхэм хэккым идэшын фэгъэхъигъэ хэбзэгъэуцугъэр аукъо, зээзэгынгъэ къадашынэу фаехэп. Арэу щытми, хэккэу аугбоицгъэр игъом къыдашыш, итэкүплэу гъэнэфагъэм къагъэтлъильы.

Аш фэдэ хэуукъонигъэ зышэу агъеунэфыгъэхэм зэклэм компанием упльекунхэр ашшэхэшштых, прокуратурэри, тыкъэзэуцухъэрэ дунаим икъеухүүмэнкэ ыкчи чыопсым икъекуаплэхэмкэ Гъэорышаплэри ахэм ахэлжээшт. Шыгу къэтэгъэкъыхы, экологическэ ыкчи санитарэ шапхъэхэр зыуукъорэ физическэ лицэхэм — сомэ 2000, пэшэ 1энатлэр зыыгъэм — 30000, юридическэ лицэхэм — 250000-м нэсэу тазыр арагъэтыщ. Джащ фэдэу чэш-зымэфэ 90-м къыклоц тоф ашшэн фимытхэу зэфашынхэуи хэбзэгъэуцугъэм къышло.

ООО-у «ЭкоЦентрэм» и Адыгэ шьольыр къутамэ ипресс-къулыкъу

Къэлэ паркым щагъэуцугъ

Щылэ мазэм и 6-м апэрэ арт-объектэу «Туфелька Золушки» зыфиорэр мэфэкл шыклем тетэу Мыекъопэ къэлэ паркым къышызэхыхыгь. Мыекъуапэ къышыхыгъэ драматургэу Евгений Шварц ар фэгъэхыхыгь.

«Золушка» зыфиорэ фильмын щыцкычыгъ аш тетхагъ: «Когда-нибудь спросят: а что ты можешь, так сказать, предъявить? И никакие связи не помогут тебе сделать ножку маленькой, душу — большой, а сердце — справедливым»

Мы юфтьхъабзэм хэлэжьагъэхэм ашыщхэр къызэгүштэйхэхэм ыуж Золушкэр Принцессэхъугъэ, джэгукэ гъешлэгъонхэри ашт къыкілэлтыкүа угъэх.

Шъольыр общественнэ организацеи «Туристическая Адыгея» «Арт-маршрут» зыфи-юрэм ипроект къыдыхэлъыта-гъеу скульптурэр агъеуцугъ. ТапэкИи мыш фэдэ арт-объ-ектхэр Мыекъуапэ щашынхэу агъанафа.

(Tikkorr-).

Ны-тыхэм зафагъэзагъ

Адыгеим икъералыгъо автоинспекторхэр кымэфэ лъэхъаным кIэлэ-цыкluхэм яшынэгъончъагъэ, гъогум ахэр зэрэщизеклохэрэм ны-тихэм аналэ тырағъетынэу заффагъэзагъ.

Кынмэфэ зыгъэпсэфыгъо мафэхэр амыууххээ Мыекуапэ цыфыбэ зыщызэрэугъоирэ чынгэхэм полицейскэхэр ачылагъэх, гъогурыкъоним ишалхъэхэр агу къаяцкыжыгъэх.

клоным ишапхъэхэр зерагъэ-
цеклэнх фаер зэпымыоу на-
хыхыжъхэм агурагъэлонэу, ежь-
хэм язеклыаклэкэ Ѣысэшүхэр
арагъяльзгүнхэу ѿыт.

водителым зэримыльэгчурэр. Аш пае тисабыйхэм ящыгынхэм хэушхъяафыкыгье пкыгьохэу нэфынэр къэзыхъэрэр афыхэтльхъанхэ фае. Йофтхьабзэм иклүүхүм шапхъэхэр зэрытхэгье гукъэкырж тхьапэхэр ыккын къэнэфыре пкыгьохэр къелэцыкхүхэми ны-тихэмийн эрэгтэйгээ.

Пенсиөхэр

ҮпчIэхэмрэ джэуапхэмрэ

УФ-м Пенсиехэмкээс ифонд и Кытамэу АР-м щылэм упчлэхэмкээс зынфэзгэзагъэхэм джэвапэу къаратыжыгъэхэр джыри къыхэтэутых.

УПЧІЭ: Сянэ пенсионер, ау джыры ЙошиапылЭм Йут. Аиц фэдэу ЙофышылЭхэрэр 2020-рэ ильэсэү къихьагъэм ишилэ мазэ и 1-м къы-ИумыкЫажсхэмэ, нэ-уажым къыIукЫажсыгъэхэкИ япенсие къафы-кIамылтытыкЫажсыг-щтэу зэхэтхыгъ. Ap шъыникъа?

ДЖЭУАП: 2016-рэ ильэсүүдийн кыышыублагъяа *lofsha*-плэм кыныумыкыжыгъэ пенсионерхэм индексациер кыдынхэмийлтигъяа пенсиер къараты. *lofshaplэм* кызылукыжыхээкээ индексациери хэтэу къафальтигъяа. *lofshaplэм* кызылукыжыгъэ үүжмээшиг зытешшээкээ зэпстэурийн кыышыдэлтигъэ пенсиер къафаклонэу регъажьэ. Аш төтэй 2020-рэ ильэсүүдийн кыныумыкыжыхэрэми ялансие къафа-

лъытэжъыщт. Мафэу *lofsha-*
плэр зигъэтыльтыжыгъэм ар
зыпарэкъи ельтыгъэп.

Унээ пенсийнэ коэффици-
ентым кызэрэххэуагъэм кыз-
хэкъыкъэ, пенсионерэу *lofsha-*
плэм лутхэм, законым кызэ-
рэшьцдэлтыгъэм тетэү, шы-
шхъэlyу мазэм и 1-м пенсиер
коэффициентыжъыщт.

УПЧІЭ: Кіләңгілік

*хэхъон фаеу ѵыт. Сэ
сишьхъэгъусэ дунаим
зэрхыхыжыгъэм фэши
сомэ 9600-рэ къысаты.
КІэләцІыкүхэм апае аи
къыхухъон фая?*

ДЖЕУАП: Ныр е тыр *лофшэлтээ* плэ чыгыпэ *лютэй кызылыкын*, кэллэццыклоу *къэхъугъэм* ыныбжь ильэрэ мэзихрэ мэхъуфэкъэлтыгъагъэмэ, а уахътэр *лофшэлтээ* ильэсхэм ахэлтыгъэнэу федеральнэ законым *кыышло*. Ау ар стажым хэлъытэгъэштымэ хъауми унэе пенсион-нэ коэффициентхэр зэлуклэнхэмкэ ыгъэфедэштымэ ежь цыфым *къыхихын* фит. Пенсиер зыфагъэнэфакъын ежь зэрэ-

фаеу ар ыгъэфедэн ылъэкыщт.
Алэрэ сабьеу унагьом къи-
хъухъягъэм ныр е тыр зэрэ-
щылтыпльэрэ уахътэм коэф-
фициент 1,8-рэ, ятлонэрэм —
3,6-рэ ыкъи ящэнэрэм 5,4-рэ
фото снаффал.

Уишхэгъусэ дунаим зэрэхжэгъэм фэшл страховани-емкэ пенсие кыуаты. Ныбжыр икъутгээу пенсиеюн узэрэгъуа-гъэм пае страхованиемкэ пен-сиюе пфагъэнэфагъэр къыкла-мыйтыкылжыгъэмэ, кэлэц-цыклюхэм узшальыпльэтгээ уахътэри къыдальтиээ къып-фалытэжийнэу лъэлү тхыльтын уфит.

**УФ-м Пенсиехэмкээ
ифонд и Къутамэу АР-м
шызэм ипресс-къулькъу**

Адыгэ Республикэм и Закон

Адыгэ Республикэм и Законэу «Ыпкэ зыхэмий юридическэ Іэпилэгъу ятыгъэнимкэ цыфхэм яфитыныгъэхэр гъецкэлэгъэнхэм ехыллагъ» зыфиорэм зэхъокыныгъэхэр фэшыгъэнхэм фэгъэхыигъ

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм 2019-рэ ильэсүм тыгъэгъазэм и 25-м ыштагь

А 1-рэ статьяр. Адыгэ Республикэм и Законэу «Ыпкэ зыхэмий юридическэ Іэпилэгъу ятыгъэнимкэ цыфхэм яфитыныгъэхэр гъецкэлэгъэнхэм ехыллагъ» зыфиорэм зэхъокыныгъэхэр фэшыгъэнхэм фэгъэхыигъ

Адыгэ Республикэм и Законэу «Ыпкэ зыхэмий юридическэ Іэпилэгъу ятыгъэнимкэ цыфхэм яфитыныгъэхэр гъецкэлэгъэнхэм ехыллагъ» зыфиору N 128-р зытетэу 2012-рэ ильэсүм чээтигчум и 30-м къыдэкыгъээм мыш фэдэ зэхъокыныгъэхэр фэшыгъэнхэу:

1) я 2-рэ статьям:

а) ия 2-рэ Iахь хэт гущылэхэу «кулыкъу гъэн-фагъэхэр» зыфиорэр ачылпеке гущылэхэу «ежхэр зыфэгъэзгъэхэе юфхэм ялтыгъэхэу» зыфиорэр тхыгъэнхэу;

б) я 3-рэ Iахь имя 7-рэ пункт мыш тетэу тхыгъэнхэу:

«7) Адыгэ Республикэм икъэралыгъо хабзэ итъецкэлэко кулыкъухэм, ахэм къафэорышилэре

учреждениехэм, организациехэм ыкни нэмийкхэм хэбзэгъэуцугъэу Ѣылэм къызэрэдильтээрэм тетэу тофыгъюу къеуцухэрэ зэшуахынхэу.»;

в) я 3-рэ Iахь имя 8-рэ пункт куачэ имылэжъэу лытэгъэнхэу;

2) мыш фэдэ къэуакэ зиэ я 4-рэ пунктыр хэгъэхэгъэнхэу:

«4) аныбжье ильэс 18 мыхыгъэу сабыищым е аштажу зиэхэм, джащ фэдэу очи шыкхэм тетэу гъесэнгъээ зыщарагъэгъотырэ организациехэм ашеджэхэрэм ильэс 23-м нэсифхэе аратынхэу.».

Я 2-рэ статьяр. Мы Законым куачэ иэ зыхъурэр

Официальнуу къызыхаутырэ ыуж мэфи 10 зытешлэкэ мы Законым куачэ иэ мэхъу.

*Адыгэ Республикэм и Лышхъэу
Къумпыйл Мурат
къ. Мыекъуапэ,
тыгъэгъазэм и 31-рэ, 2019-рэ ильэс
N 311*

Адыгэ Республикэм и Закон

Адыгэ Республикэм и Законэу «Организациехэм ямыльку тыралхъэрэ хэбзэлахым ехыллагъ» зыфиорэм ия 1-рэ статья ия 4-рэ пункт куачэ имылэжъэу лытэгъэнхэм фэгъэхыигъ

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм 2019-рэ ильэсүм тыгъэгъазэм и 25-м ыштагь

А 1-рэ статьяр. Адыгэ Республикэм и Законэу «Организациехэм ямыльку тыралхъэрэ хэбзэлахым ехыллагъ» зыфиорэм ия 1-рэ статья ия 4-рэ пункт куачэ имылэжъэу лытэгъэнхэм фэгъэхыигъ

Адыгэ Республикэм и Законэу «Организациехэм ямыльку тыралхъэрэ хэбзэлахым ехыллагъ» зыфиору N 183-р зытетэу 2003-рэ ильэсүм шэклогчум и 22-м къыдэкыгъэм ия 1-рэ статья ия 4-рэ пункт куачэ имылэжъэу лытэгъэнхэу:

Я 2-рэ статьяр. Мы Законым куачэ иэ зыхъурэр 2020-рэ ильэсүм Ѣылэм мазэм и 1-м къыщыублагъэу мы Законым куачэ иэ мэхъу.

*Адыгэ Республикэм и Лышхъэу
Къумпыйл Мурат
къ. Мыекъуапэ,
тыгъэгъазэм и 31-рэ, 2019-рэ ильэс
N 312*

Адыгэ Республикэм Іофшэнимрэ социальнэ хэхъоныгъэмрэкэ и Министерствэ иунашъу

Адыгэ Республикэм Іофшэнимрэ социальнэ хэхъоныгъэмрэкэ и Министерствэ иунашъуу «Орденэу «Родительская слава» зыфиорэр зыфагъэшьуашэхэрэм зэтыгъо ахъщэу алэклагъахъэрэ» зыфиорэм куачэ имылэжъэу лытэгъэнхэу

Федеральнэ хэбзэгъэуцугъэм диштэним пае **унашъо сэшы**:

1. Адыгэ Республикэм Іофшэнимрэ социальнэ хэхъоныгъэмрэкэ и Министерствэ иунашъуу «Орденэу «Родительская слава» зыфиорэр зыфагъэшьуашэхэрэм зэтыгъо ахъщэу алэклагъахъэрэ» зыфиорэм куачэ имылэжъэу лытэгъэнхэу.

2. Къэбар-правовой отделым:

— мы унашъор Адыгэ Республикэм икъэралыгъо хабзэ итъецкэлэко кулыкъухэм яофициальнэ Интернет-сайт ригъэхъанэу;
— къащыхаутынм пае мы унашъор гъэзетхэу «Советскэ Адыгейим», «Адыгэ маќъэм», мазэ къэс къыдэкырэ официальнэ тедэгъюу «Адыгэ Республикэм ихэбзэгъэуцугъэ зэхэуугъоягъэхэр» зыфиорэм алэклигъэхъанэу.

3. Мы унашъор зэрагъэцаклэрэм Адыгэ Республикэм Іофшэнимрэ социальнэ хэхъоныгъэмрэкэ иминистрэ иапэрэ гуадзэу И.В. Ширинам гъунэ лъифынхэу.

4. Официальнуу къызыхаутырэ нэуж мэфи 7 зытешлэкэ мы унашъор куачэ иэ мэхъу.

Министрэу МЫРЗЭ Джанбэч
къ. Мыекъуапэ,
шэклогчум и 29-рэ, 2019-рэ ильэс
N 323

Адыгэ Республикэм Іофшэнимрэ социальнэ хэхъоныгъэмрэкэ и Министерствэ иунашъу

Адыгэ Республикэм Іофшэнимрэ социальнэ хэхъоныгъэмрэкэ и Министерствэ и Административнэ регламентэу «Адыгэ Республикэм Іофшэнимрэ социальнэ хэхъоныгъэмрэкэ и Министерствэ кыифэорышлэрэ стационар организациехэм социальнэ фэло-фашлэхэм ягъецкэлэн фэгъэзагъэхэмрэ шүүшэн (волонтер) организациехэмрэ язэдэлэжъэнхэе зэрэгээпсигъэштим ехыллагъ» зыфиорэм зэхъокыныгъэхэр фэшыгъэнхэм фэгъэхыигъ

Джырэкэ куачэ зиэ хэбзэгъэуцугъэм диштэним пае **унашъо сэшы**:

1. Адыгэ Республикэм Іофшэнимрэ социальнэ хэхъоныгъэмрэкэ и Министерствэ и Административнэ регламентэу «Адыгэ Республикэм Іофшэнимрэ социальнэ хэхъоныгъэмрэкэ и Министерствэ кыифэорышлэрэ стационар организациехэм социальнэ фэло-фашлэхэм ягъецкэлэн фэгъэзагъэхэмрэ шүүшэн (волонтер) организациехэмрэ язэдэлэжъэнхэе зэрэгээпсигъэштим ехыллагъ» зыфиору N 236-р зытетэу 2019-рэ ильэсүм шышхъэлум аухсыгъэм мыш фэдэ зэхъокыныгъэхэр фэшыгъэнхэу:

1) унашъор ыцэ мыш тетэу киэу тхыгъэнхэу:

«Стационар организациехэм социальнэ фэло-фашлэхэм ягъецкэлэн фэгъэзагъэхэмрэ шүүшэн (волонтер) организациехэмрэ язэдэлэжъэнхэе зэрэгээпсигъэштим ехыллагъ» зыфиору N 236-р зытетэу 2019-рэ ильэсүм шышхъэлум аухсыгъэм мыш фэдэ зэхъокыныгъэхэр фэшыгъэнхэу:

2) гуадзэр мыш игъусэ годзаклэм диштэу шыгъэнхэу.

2. Къэбар-правовой отделым:
— мы унашъор Адыгэ Республикэм икъэралыгъо хабзэ итъецкэлэко кулыкъухэм яофициальнэ Интернет-сайт ригъэхъанэу;
— къащыхаутынм пае мы унашъор гъэзетхэу «Советскэ Адыгейим», «Адыгэ маќъэм», мазэ къэс къыдэкырэ официальнэ тедэгъюу «Адыгэ Республикэм ихэбзэгъэуцугъэ зэхэуугъоягъэхэр» зыфиорэм алэклигъэхъанэу.

3. Мы унашъор зэрагъэцаклэрэм Адыгэ Республикэм Іофшэнимрэ социальнэ хэхъоныгъэмрэкэ иминистрэ иупэрэ гуадзэу И.В. Ширинам гъунэ лъифынхэу.

4. Официальнуу къызыхаутырэ нэуж мэфи 7 зытешлэкэ мы унашъор куачэ иэ мэхъу.

Министрэу МЫРЗЭ Джанбэч
къ. Мыекъуапэ,
тыгъэгъазэм и 3, 2019-рэ ильэс
N 330

Адыгэ Республикэм Іофшэнимрэ социальнэ хэхъоныгъэмрэкэ и Министерствэ иунашъу

Адыгэ Республикэм Іофшэнимрэ социальнэ хэхъоныгъэмрэкэ и Министерствэ и Административнэ регламентэу «Унэмрэ коммунальнэ фэло-фашлэхэмрэ атефэрэ ахъщэм итынкэ цыф куп гъэнэфагъэхэм субсидиехэр алэклэгъэхъэнхэр» зыфиорэм зэхъокыныгъэхэр фэшыгъэнхэм фэгъэхыигъ

Федеральнэ хэбзэгъэуцугъэм диштэним пае **унашъо сэшы**:

1. Адыгэ Республикэм Іофшэнимрэ социальнэ хэхъоныгъэмрэкэ и Министерствэ и Административнэ регламентэу «Унэмрэ коммунальнэ фэло-фашлэхэмрэ атефэрэ ахъщэм итынкэ цыф куп гъэнэфагъэхэм субсидиехэр алэклэгъэхъэнхэр» зыфиору N 357-р зытетэу 2011-рэ ильэсүм тыгъэгъазэм и 30-м къыдэкыгъэм игуадзэ мыш фэдэ зэхъокыныгъэхэр фэшыгъэнхэу:

1) я II-рэ разделым ия 10-рэ подраздел ия 2-рэ пункт куачэ имылэжъэу лытэгъэнхэу;

2) гуадзэр N 1-р мы унашъор игуадзэ диштэу шыгъэнхэу.

2. Къэбар-правовой отделым:
— мы унашъор Адыгэ Республикэм икъэралыгъо хабзэ итъецкэлэко кулыкъухэм яофициальнэ Интернет-сайт ригъэхъанэу:

— къащыхаутынм пае мы унашъор гъэзетхэу «Советскэ Адыгейим», «Адыгэ маќъэм», мазэ къэс къыдэкырэ официальнэ тедэгъюу «Адыгэ Республикэм ихэбзэгъэуцугъэ зэхэуугъоягъэхэр» зыфиорэм алэклигъэхъанэу.

3. Мы унашъор зэрагъэцаклэрэм Адыгэ Республикэм Іофшэнимрэ социальнэ хэхъоныгъэмрэкэ иминистрэ иапэрэ гуадзэу И.В. Ширинам гъунэ лъифынхэу.

4. Официальнуу къызыхаутырэ нэуж мэфи 7 зытешлэкэ мы унашъор куачэ иэ мэхъу.

Министрэу МЫРЗЭ Джанбэч
къ. Мыекъуапэ,
тыгъэгъазэм и 23-рэ, 2019-рэ ильэс
N 354

Искусствэр – тибаиньгъ

Псэмрэ ыІэхэмрэ зэдиштагъэх

Сурэтир щыіэнныгъэм илотакly. Адыгэ Республикаем изаслуженна суретышшэу Виталий Баркиным илофшагъехэм афэгъэхыгъэ къэгъэльэгъоныр лэуухэр зэзыпхырэ гу-къекъижхэм ащищ.

Къокыплем щыпсэурэ лъэпкъэм искуствхэмкэ я Къэралынъ музееу Мыекъуапэ дэтын иофхабзэу щыкъуаъэр музеим ипащэу Кушуу Нэфсэт зерищагъ. Ащ къызэриуаъгъэу, Виталий Баркиним исурэтхэм уяплызыз, хъугъэ-шагъехэр зеогъапшэх, зэфхэхысыжхэм уагъэгушо. Адыгэ Республикаем культурэмкэ иминистрэу Аульэ Юрэ зэхахъэм щыхигъэунэфыкыгъ В. Баркиним мэхъэнэ ин зиэ искуствэу къытфигъэнагъэр щыіэнныгъэм зэрэштилькүйтээрэ.

Республикем и Парламент икомитет итхаматэу, Урысыем итхаклохэм я Союз хэтэу Евгений Саловыр зэлъашшэе суретышшэу В. Баркиним бэрэ иуклэштыгъ, илофшагъэ ехыплагъэу ытхигъэхэм гукэ зафигъээжъэу уахътэ къекъ.

— Тыкъэзыуухъэрэ дунаим къыхэхыгъэ сурэтхэр Виталий Баркиним дахэу ышыстыгъэх, — къыуаъгъ Евгений Саловыр. — Щыіэнныгъэм шыпкъэр къыхигъэшын, хъугъэ-шагъэр ымынукъо искуствэм иамалхэмкэ цыфхэм алтигъэлэсныр шэнэшүү фэхъугъагъ. ылъегъуяа лъытэнгъэ фишыныр, зэргъэльялпэрэр сурэтхэм къыщихигъэшыныр ишъэрэльхэу ылъытэштигъ. ылъэрэ ылъехэмрэ зэдийтэхэу сурэтхэм фигъэлорышшэштигъэх. Щыіэнныгъэм щильгъэрэг гукэ зэригъэфэн, куу зэригъэшэн зэрилъекъыщтигъэр исурэтхэм къажэшы.

— Виталий Баркиним ыгу къытэмьюжырэми, непи къид-

дэгүүшигъэу тэлтигээ, — игупши-сэхэр зэхахъэм къышилотагъ республикем исуретышхэм я Союз итхаматэу Елена Абакумовам. — Спортым, ом изытет, нэмыкхэм афэгъэхыгъэ сурэтхэр дахэх. Уахтэм иобраз сурэтхэм къащигъэльэгъуагъ.

Зэлъашшэе суретышшэу, архитекторэу Бырсыр Абдулах изэгээшэнхэр тарихым къыткырэкийх. Щыіэнныгъэр зытет шыпкъэр В. Баркиним сурэтхэмкэ къызэригъэльэгъуагъэм щысэ зэрэтирахырээ А. Бырсырим зэхахъэм щыхигъэунэфыкыгъ.

Тарихъыр, спортыр...

Виталий Баркиним исурэтхэр музеим икъятитумэ къащагъэльяа. Урысыем иофшэннымкэ и Лыыхъужъэу Мэшбэшэ Исхакъ, Адыгэ Республикаем иапэрэ Президентэу Джарымэ Асплан, республикем и Лыыхъужъэу щытыгъэу, ишушлагъэкэ Урысыем іеклыб хэгъэгүхэм ащиизэллашшэе Шъеумэн Хаэрэт, нэмыкц цыф цэрилохэм ясурэтхэр лъэгъупхъэх. Советскэ Союзым и Лыыхъужъэу Андырхье

Хъусен илъыгъэкэ непи тищисэшү.

Адыгейим итхаклохэм ясурэтхэр В. Баркиним зэришыгъэхэм уяпплызыз, тхакло пэпчигигушысаклэ, ишэн-зеклуюаклэхэр сурэтхэм къащирошыкынымкэ хэкыпшүхэр къызэригъотыгъэхэм унаа төодзэ. Клэрэш Тембот ныбжь гурит илэу иофшэнным зэрэплилрэ зы сурэтхэм хэолъяа. Txaklop ынэхэмкэ къе-тэгүүшигъэ, тарихым ухещэ.

Хъаткъо Ахьмэд, Жэнэ Къырымызэ, Кошбэе Пышмаф, Къуе-къо Налбый, Гарий Немченкэм, фэшхъафхэм ясурэтхэр зэхэбтыгъэху нэплэгъум къеуцох. Къ. Жанэр нэгушшоу къыгъэльяа-тэорэг, щыіэнныгъэм гупшысэу фырилэр къыхегъэшы.

Искуствэм ицыфхэр дунаим щызэлэшшэх. Тхъабысымэ Умарэ, Зыхъэ Заурбый, Къулэ Амэрбый, нэмыкхэм щыіэнныгъэм илотаклох. Яорэхэмкэ, театрэхэм къащагъэльэгъуагъэх. США-м, Болгарием, Венгрием суретышшыр иофшагъэхэмкэ альяшэсигъ.

Адыгейим ичыпэ дахэхэр, къушхъэ жэктэфхэр, псыхъохэр, шүүхэр, фэшхъафхэри В. Баркиним исурэтхэм ахэолъяа.

Графикэр, шо зэфшхъафхэр ыгъэ-федэхээс сурэтхэм псе къыпегъаклэ, благаа укэрыхъэу удэгүүшигъэштигъо чыпэ урэгъуцо.

Тиреспубликэ спортсменхэм яшушлагъэкэ хэгъэгум, дунаим нахыншшоу аашашэ хъугъэ. Олимпиадэ джэгуным дзюдом-кэ дышшэр къащызыхыгъэ Владимир Невзоровыр, спорт щэрыонымкэ апарэ чыпээр къидэзыхы-

гъэ Сергей Алифиренкэр, дунаим самбэмкэ дышшэр къыщызыхыгъэх Хъэпэе Арамбый, Хъасанэкъо Мурат, Алхъо Сыхъатбый, Мэрэтыкъо Сахыдэ спортышхом щашшэх, щыіэнныгъэм лъагъоу щыпхыраштигъэр лэуухэм щысэ афхъу.

Дунаим щашшэ

Москва, Санкт-Петербург, Волгоград, Налычык, Екатеринбург, Краснодар, Сыхъум, нэмыкц къалэхэм В. Баркиним исурэтхэр къащагъэльэгъуагъэх. США-м, Болгарием, Венгрием суретышшыр иофшагъэхэмкэ альяшэсигъ.

Музеим къыщызэуахыгъэ къэгъэльэгъоным искуствэм ицыфхэр, тхаклохэр, еджаклохэр щытлэгъуяа. Зэлъашшэе тхаклоу Цуекъо Юныс исурэт ыпашхъэ щытэе гүшүэгъу фэхъуяа. В. Баркиныр аш инэосагъ. Щыіэнныгъэм еллъыкшэе фыряа къызэфалуатээ, Ю. Цуекъор тхэштигъэ, В. Баркиним сурэтхэр ышыщтигъэх, щыіэнныгъэр нахыншшоу альяшгъумыкэ шыкшэхэр къызэдагъотыгъэх.

Адыгэ Республикаем ибзыльфыгъэхэм я Союз ипащэу Светлана Дорошенкэм тхаклоу суретышшыр эзэпхыныгъэ ыгъэ-шэгъуагъ, улчэхэр Ю. Цуекъор ритигъэх. Елена Абакумовам къызэрхигъэштигъэу, псе зыпил зэлкүгэйум ныбжыкшэхэр егъашэх, щыіэнныгъэм феплүх.

В. Баркиним ишхъэгъусэу Людмилэ зэхахъэм къыщыгущы-лагъ, зэхэшшэхэр лъэшэу зэрафэрээр къытиуагъ.

Адыгэ Республикаем икъэралыго гъэпсыкэ зыгъэптигъэхэм В. Баркиним илофшагъэ афигъэхызэ, мамыр псэуклэр лъэпкэ зэфшхъафхэм зэрагъэдахэрээр, цыфхэм яшушлагъэ къыхигъэштигъэх.

ЕМТЫЛЬ Нурбай.
Сурэтхэр иофхабзэм къы-
щытхэгъэх.

Зэхэзыщагъэр
ыкИ къыдэзы-
гъэкъыэр:

Адыгэ Республикаем лъэпкэ Иофхэмкэ, Икыб къэралхэм ачи-
псэурэ тильэпкэ-
гъуухэм адьрияэ зэпхы-
ныгъэхэмкэ ыкИ
къэбар жууцэм
иамалхэмкэ и Комитет
адресыр:
ур. Крестьянскэр, 236

Редакциер зыдэ-
шыэр:
385000,

къ. Мыекъуапэ,
ур. Первомайскэр,
197.

Телефонхэр:
приемнэр:
52-16-79,

Редакцием авторхэм
къаихыэр А4-кэ заджэхэр тхъапхэу
зипчагъэкэ 5-м
емыхъухэрэр ары. Сатырхэм азыфагу 1,5-рэ
дэлтэу, шрифтыр
12-м нахи цыкынэу
щытэп. Мы шапхъэ-
хэм адимыштэрэ
тхыгъэхэр редакцием
зэктегъэлжыхы.

E-mail: adygoe@
mail.ru

Зыщаушихъятыгъэр:
Урысые Федерацием
хэутын Иофхэмкэ, тел-
радиокъэтын-
хэмкэ ыкИ зэлъы-
йысыкэ амалхэмкэ и
Министерстве
и Темир-Кавказ
Чыпэ гъэоры-
шлам, зэраушыхъятыгъэ
номерыр

ПИ №ТУ23-00916

Зыщаушихъятыр
ООО-у
«Полиграф-ЮГ»,
385000,
къ. Мыекъуапэ,
ур. Пионерскэр,
268

ЗэкIэмкИ
пчагъэр
4885
Индексхэр
П 4326
П 3816
Зак. 99

Хэутын узьчи-
кээтхэнэу щыт уахтэр
Сыхъатыр
18.00

Зыщаушихъятыгъэхъ
уахтэр
Сыхъатыр
18.00

Редактор
шхъаэр
Дэрбэ Т. И.

Редактор шхъаэр
игудээр
Мэшлээко
С. А.

Пшъэдэкыж
зыхырэ секретарыр
ЖакIэмкъо
А. З.

